הִלְכוֹת רֹאשׁ הַשָּׁנָה סִימָן תקפד תקפה

(יא) בֵּין קְרִיאַת הַתּוֹרָה (יב) לִתְקִיעַת שׁוֹפָר:

תקפה דין ברכת השופר. ובו ה׳ סעיפים:

א [א]צָרִיךְ (א) לִתְקַע (פ) [א] (ב) מֵעֲמַד. הַגָּהָה: [א]וְנוֹהֲגִין לִתְקַע עַל הַבִּימָה (ג) בְּמָקוֹם שֶׁקּוֹרִין: **ב** [ב]קֹדֶם שֶׁיִּתְקַע (ד) יְבָרֵךְ (ג) [ב] לִשְׁמֹעַ קוֹל שׁוֹפָר, וִיבָרֵךְ שֶׁהֶחֱיָנוּ. הַגָּהָה: וְאֵין חִלּוּק בֵּין אִם יְבָרֵךְ לְעַצְמוֹ

א טוּר וְהַגָּהוֹת מֵימוֹנִיּוֹת (שופר פ״ג ה״י) בְּשֵׁם סְמ״ק (מצוה צב) מְשׁוּם דְּגָמְרִינַן לָכֶם (במדבר כט א) דְּשׁוֹפָר מִלָּכֶם (ויקרא כג י) דְּעֵמֶר. ב הָרֹא״ש פֶּרֶק בָּתְרָא דְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה (פ״ד סי׳ י) בְּשֵׁם רַאֲבִי״ה (סי׳ תקלד) מֵהַיְרוּשַׁלְמִי וְכֵן כָּתַב רַמְבַּ״ם (פ״ג ה״י) וְרַבֵּנוּ יְרוּחָם (נתיב ו ח״ב).

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

וְחוֹצֵץ, עַיֵּן שָׁם. וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי כֵּיוָן שֶׁאֵין דָּם בְּפֶה רַק לְכְלוּף פֶּה לְבַד אֵין בּוֹ כְּדֵי לְזוּב מִמֶּנּוּ לְתוֹךְ הַשּׁוֹפָר, וְגַם מַה שֶּׁמִּתְלַכְלֵךְ פֶּה הַשּׁוֹפָר בְּלִכְלוּךְ הַדָּם שֶׁבְּפֶה אֵין בְּזֶה מְשׁוּם חֲצִיצָה, אַף אִם מִתְאַדֵּם קְצָת מִלְּכְלוּךְ הַדָּם חִזּוּתָא לְאו מִלְּתָא הוּא, וְאַף הַלְּכְלוּךְ הַזֶּה אֵינוֹ מִתְבַּיֵּשׁ כִּי מִתְלַכְלֵךְ מִלְּחִלּוּחִית פֶּה הַחוֹטֵץ, וּבִכְלוֹת הַתְּקִיעוֹת מְקַנֵּחַ הֵיטֵב וְדַי. וְעַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן רס״ה (ס״א) שֶׁהַמּוֹהֵל יִרְחַץ יָדוֹ וּפִיו כְּדֵי שֶׁיִּכְרַךְ בִּנְקִיּוּת, וּמִכָּל מָקוֹם מוֹרֵנוּ רַבִּי פַּייבּוּש לֹא הִקְפִּיד עַל זֶה וּבִרְכַּת הַשּׁוֹפָר בְּפֶה הַמְלֻכְלָךְ בְּדָמִים בְּכְדֵי לְעָרֵב מִצְוַת מִילָה בְּשׁוֹפָר. וְעַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה רֵישׁ סִימָן תקצ״א (סק״ב) שֶׁדַּעְתּוֹ דְּיוֹתֵר טוֹב לְמוֹל קֹדֶם אֲשֶׁרֵי שֶׁיִּהְיֶה הַמִּילָה סוֹף לַתּוֹרָה כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּמֹשֶׁה מֹשֶׁה (סי׳ תתיג) וּבְמָרְדְּכַי בְּשֵׁם תְּשׁוּבַת הַגְּאוֹנִים, וְכֵן מִשְׁמַע בְּרוֹקֵחַ (סי׳ ריז ד״ה ומה שפוסקין). וְעוֹד שֶׁלֹּא יְהֵא הַפְסֵק כָּל כָּךְ בֵּין בְּרִית מִילָה לִפְרִיעָה מִן הַדְּרָשׁוֹת, כְּמוֹ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה שֶׁחָל בְּשַׁבָּת, וּמָה שֶּׁכָּתוּב בְּתוֹסֶפֶת הַדָּשֶׁן (סי׳ רסה) לְקַיֵּם זְכוֹר בְּרִית אַבְרָהָם וְעַבְדָּת יִצְחָק הַיְינוּ לְהַקְדִּים הַמִּילָה, אֲבָל אֵין צָרִיךְ לְהִיוֹת תְּכוּפִים זֶה לָזֶה, וְגַם כִּי אֵינוֹ רַק רָמְזוֹ וְלָכֵן לְהִיוֹת זְרִיזִין שֶׁלֹּא לְאַחֵר מִצְוַת מִילָה עֲדִיף:

בַּאֵר הֵיטֵב

ט״ז (סק״ב) שֶׁמַּעְתִּי שֶׁהַגָּאוֹן מוֹרֵנוּ הָרַב פַּיְיבּוּש מִקְּרָאקָא הָיָה מָל בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה וְלֹא קִנַּח פִּיו אַחַר הַמִּילָה, אֶלָּא בְּפֶה מְלֻכְלָךְ בְּדָם מִילָה תָּקַע בְּשׁוֹפָר, לְעָרֵב מִצְוַת מִילָה בְּשׁוֹפָר. כְּשֶׁחָל בְּשַׁבָּת אֵין אוֹמְרִים הַפְּזְמוֹן זִכְרוֹן בְּרִית, וּמָלִין אַחַר אֲשֶׁרֵי, וְאוֹמְרִים יוֹם לְיַבֶּשָׁה. וּבְחָל אוֹמְרִים הַפְּזְמוֹן וְאֵין אוֹמְרִים יוֹם לְיַבֶּשָׁה, וְהוּא הַדִּין בְּכָל יוֹם טוֹב. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ז) וַעֲיֵן לְבוּשׁ (סי׳ קיא ס״א). וַעֲיֵן סִימָן ת״צ סָעִיף ז׳ (סק״ז) מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי שָׁם:

א (ג) מֵעֲמַד. וְאִם תָּקַע מֵיָּשִׁיב יָצָא. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״א) עַיֵּן שָׁם: **ב** (ג) לִשְׁמֹעַ.

ד (ע) בֵּית יוֹסֵף בְּשֵׁם תְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן (סי׳ רסו): (י) מוּכָח מִמַּחֲצִית הַשֶּׁקֶל (סק״ז) וְכֵן כָּתַב בְּמִשֶּׁה אֶפְרַיִם (סכ״ז): (יא) אֵלִיָּה רַבָּה (סי׳ תקצא סק״ב): (יב) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ז): (יג) מָגֵן אַבְרָהָם (שם), וּמַה שֶּׁלֹּא הֵעִתִּיקוּ מַה שֶּׁכָּתַב דְּשַׁבָּת אֵין אוֹמְרִים הַפְּזְמוֹן בְּשֵׁבֶט הַמִּילָה זְכֹר בְּרִית [שְׁמִנְהָגָם הָיָה לֶאֱמְרוֹ בְּזִכְרוֹנוֹת קֹדֶם סִיּוּם הַבְּרָכָה] וּבְחָל אוֹמְרִים, מְשׁוּם דְּבָאלִיָּה רַבָּה (סק״ק יא) כָּתַב שֶׁהַיּוֹם אֵין נוֹהֲגִין לֶאֱמְרוֹ כְּלָל: (יד) ט״ז (סק״ב):

א (פ) הָרֹא״ש סוֹף פִּסְחִים (פ״י סי׳ מא): (ז) וְאַף שֶׁבְּבַרְכֵי יוֹסֵף חֵלֶק חֶשְׁק מִשְׁפָּט סִימָן (ט״ו) (י״ז) (סק״ג) מְצַדֵּד לְהַקֵּל בְּעִנְיָנֵינוּ בְּזוֹ הַסְּמִיכָה, לֹא הֶעְתִּיקוּהָ בְּפִנִּים,

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: **א]** בשו״ע הרב (סי׳ תקצב ס״ט) כתב שבתקיעות דמיושב המנהג לתקוע על הבימה מפני כבוד הציבור, אבל בתקיעות דמעומד כיון שהן בתוך התפילה אין מטריחין אותו לעלות אלא עומד ותוקע. **ב]** ובשו״ע הרב (ס״ב) לא הביא מנהג זה.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוֹן וְהֶדֶר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

(ה) אוֹ שֶׁכְּבָר יָצָא וּמְבָרֵךְ לְהוֹצִיא (ג) [ג] אֲחֵרִים, אֶפְלוּ הָכִי מְבָרֵךְ הַתּוֹקֵעַ שְׁתֵּי בְּרָכוֹת הַנִּזְכָּרוֹת (בית יוסף ותרומת הדשן סי׳ קמ״ו) (ו) [ג]וְיִתְקַע תַּשְׁרַ״ת שָׁלֹשׁ פְּעָמִים, וְתַשְׁ״ת שָׁלֹשׁ פְּעָמִים, וְתַרַ״ת שָׁלֹשׁ פְּעָמִים. הַגָּהּה: * וְטוֹב לִתְקַע (ז) בְּצַד (ד) יָמִין (ח) אִם אֶפְשָׁר לִתְקַע בְּכָךְ (מנהגים מירהמ״ץ ר״ה). (ט) וְכֵן יַהֲפֹךְ הַשּׁוֹפָר לְמַעְלָה, שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים מז ו) עָלָה אֱלֹהִים בִּתְרוּעָה׳ (רוקח (הל׳ ר״ה סי׳ רפ ד״ה ולפי) ומהרי״ל (הל׳ שופר)): ג [ד]אִם הִתְחִיל לִתְקַע וְלֹא יָכֹל לְהַשְׁלִים, יַשְׁלִים אַחֵר, וַאֲפִלּוּ שְׁלֹשָׁה אוֹ אַרְבָּעָה, (י) וְדֵי בַּבְּרָכָה שֶׁבֵּרַךְ הָרִאשׁוֹן, (יא) וְהוּא שֶׁיִּהְיוּ שָׁם הַתּוֹקְעִים הָאַחֲרוֹנִים בְּשָׁעַת בְּרָכָה. וַאֲפִלּוּ אִם בֵּרַךְ וְלֹא יָכֹל לִתְקַע כְּלָל, הַשֵּׁנִי תּוֹקֵעַ בְּלֹא בְּרָכָה (יב) וְלֹא הָיָה בְּרָכָה לְבַטָּלָה: ד [ה]אַחֵר תּוֹקֵעַ וְלֹא שְׁלִיחַ צִבּוּר, (יג) כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְבַּלְבֵּל, (יד) וְאִם הוּא מֻבְטָח שָׁחוֹזֵר (ה) לִתְפִלָּתוֹ (טו) רַשַּׁאי לִתְקַע. הַגָּהּה: (טז) וְדַוְקָא תְּקִיעוֹת שֶׁעַל סֵדֶר הַתְּפִלָּה אָסוּר לִשְׁלִיחַ צִבּוּר לִתְקַע, אֲבָל תְּקִיעוֹת שֶׁתּוֹקְעִין מֵיֶּשֶׁב דְּהַיְנוּ קֹדֶם שֶׁמִּתְפַּלְּלִין מוּסָף, מֻתָּר לִשְׁלִיחַ צִבּוּר לִתְקַע (כל בו סי׳ מד). וְאִם אֵין הַשְּׁלִיחַ צִבּוּר תּוֹקֵעַ מֵיֶּשֶׁב, רָאוּי שֶׁאוֹתוֹ הַתּוֹקֵעַ יִתְקַע גַּם כֵּן עַל סֵדֶר הַבְּרָכוֹת, כִּי הַמַּתְחִיל בְּמִצְוָה (יז) אוֹמְרִים לוֹ (ו) גְּמֹר (רמב״ם (פ״ג סי״ח) וארחות חיים (דין מקיעת שופר אות טז)). נוֹהֲגִין (ז) [ז] (יח) לְהַקְרוֹת לִפְנֵי הַתּוֹקֵעַ סֵדֶר הַתְּקִיעוֹת מִלָּה

ג מַהָא דְּאַתְקִין רַבִּי אַבָּהוּ בְּקֶסָרִי רֹאשׁ הַשָּׁנָה ל״ד (ע״א).
ד טור בְּשֵׁם רי״ר.
ה שם בְּשֵׁם רַבֵּנוּ הַאי מַהָא דְּתָנֵן ל״ב (ע״ב) הַשֵּׁנִי מַתְקִיעַ וְלֹא אָמַר תּוֹקֵעַ.

בַּאֵר הֵיטֵב

וְאִם בָּרַךְ לְתְקֹעַ בְּשׁוֹפָר יָצָא. בַּ״ח (ס״א ד״ה ומ״ש): (ג) אֲחֵרִים. הַמַּגֵּן אַבְרָהָם (סק״ג) הָעֱלוּ דְּבָאֶפֶן זֶה הוּא דְּוַקָא לְנָשִׁים שֶׁאֵינָן יוֹדְעִין, אֲבָל מִי שֶׁיּוֹדֵעַ יָכוֹל לְעַצְמוֹ וְיוֹצֵא אֶלֵּיבָּא דְּכוּלֵּי עָלְמָא, עַיֵּן שָׁם. וְכֵן הוּא בְּכְנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב״י). וְעַיֵּן יַד אַהֲרֹן (הגב״י). אִם סָפֵק לוֹ אִם שָׁמַע תְּקִיעָה אוֹ נָטַל לוּלָב בְּיוֹם רִאשׁוֹן תּוֹקֵעַ וְאֵינוֹ מְבָרֵךְ, וּבְיוֹם שֵׁנִי אֵינוֹ צָרִיךְ לִתְקֹעַ. כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגה״ט) ריב״ש (סי׳ רכא): (ד) יָמִין. דְּכְתִיב (זכריה ג א) יְהוֹשֻׁעַ עֹמֵד עַל יְמִינוֹ. וְאֹשֶׁר יָד יֵשׁ לִתְקֹעַ בִּימִין דִּידֵיהּ. מַגֵּן אַבְרָהָם (סק״ד). עַיֵּן סִימָן כ״ז (ס״ו): ד (ה) לְתִפְלָּתוֹ. נִרְאֶה לִי דְּאִם אֵינוֹ מֻבְטָח, אַף עַל פִּי שֶׁאֵין שָׁם אַחֵר לֹא יִתְקַע עַד אַחַר הַתְּפִלָּה, שֶׁכְּבָר יָצָא בִּתְקִיעוֹת דִּמְיֵשֵׁב. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ט). וְטַ״ז (סק״ה) כָּתַב דְּאִם אֵין אַחֵר מַתְּאִים לִתְקֹעַ, דְּמִן הַשָּׁמַיִם יְסַיְּעוּהוּ לַעֲשׂוֹת כַּהֲגֵן, דְּמִצְוָה גּוֹרֶרֶת מִצְוָה. וְכָתַב הַמַּגֵּן אַבְרָהָם וּמִכָּל מָקוֹם כְּשֶׁמִּתְפַּלֵּל מִתּוֹךְ הַסִּדּוּר בְּוַדַּאי מֻבְטָח. עַיֵּן סִימָן קכ״ח סָעִיף כ׳: (ו) גְּמֹר. וְהַמְּנְהָג בְּהַרְבֵּה מְקוֹמוֹת לְחַלְּקָם אֶפְלוּ בְּתִקִיעוֹת שֶׁל הַסְּדָרִים עַצְמָן: (ז) לְהַקְרוֹת. הַמִּתְפַּלֵּל שַׁחֲרִית מַקְרֶא לְהַתּוֹקֵעַ.

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

[ג] אֲחֵרִים. עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וְעַיֵּן בְּיֵד אֶפְרַיִם שֶׁכָּתַבְתִּי דִּבְרֵי הַמַּגֵּן אַבְרָהָם בָּזֶה (סק״ג). וּמַה שֶּׁכָּתַב בְּשֵׁם הַכְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (הגב״י), דְּהַמַּגֵּן אַבְרָהָם נָקֵט נַפְשֵׁהּ בְּקִצּוּרִי, עַיֵּן שָׁם: ד [ז] לְהַקְרוֹת כו׳. [עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב]. וּמַה שֶּׁכָּתַב וְקָרֵא לְתוֹכוֹ וִיהִי נֹעַם כו׳, וְכָתַב בְּדָגוּל מֲרְבָבָה (ד״ה וקרא) שֶׁזֶּה בִּתְקִיעוֹת מְעֻמָּד, אֲבָל בִּתְקִיעוֹת מְיֻשָּׁב הוּא הֶפְסֵק גָּמוּר בֵּין בְּרָכָה לִתְקִיעָה, וְלוֹמַר שֶׁזֶּה מִקְרֵי לְצָרְכָּהּ הַתְּקִיעָה קָשֶׁה הַדָּבָר שֶׁאֵין זֶה סְגֻלָּה בְּדוּקָה. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ.

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בֵּין בְּרָכָה לִתְחִלַּת הַתְּקִיעוֹת צָרִיךְ לְבָרֵךְ: (ה) אוֹ שֶׁכְּבָר יָצָא וְכוּ׳. הָאַחֲרוֹנִים (יד) הֶעֱלוּ דְּבְאֹפֶן זֶה שֶׁכְּבָר יָצָא הַתּוֹקֵעַ בְּעַצְמוֹ טוֹב יוֹתֵר (טו) שֶׁיְּבָרְכוּ הַשּׁוֹמְעִים בְּעַצְמָן שְׁתֵּי הַבְּרָכוֹת, אֶלָּא אִם כֵּן אֵינָם יוֹדְעִים לְבָרֵךְ בְּעַצְמָן אָז יְבָרֵךְ בִּשְׁבִילָן לְהוֹצִיאָן, (טז) [א]וּמְנָהַג הָעוֹלָם לְהָקֵל לְהוֹצִיאָן בְּכָל גַּוְנֵי, וְאֵין לִמְחוֹת בָּהֶם כִּי כֵן הוּא עִקַּר מִדִּינָא כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַפְּרִי חָדָשׁ וְהַגְרָ״א. מִי שֶׁנִּסְתַּפֵּק לוֹ אִם שָׁמַע קוֹל שׁוֹפָר [אוֹ נָטַל לוּלָב], בְּיוֹם רִאשׁוֹן שֶׁהוּא מִן הַתּוֹרָה (יז) תּוֹקֵעַ וְאֵינוֹ מְבָרֵךְ, וּבְיוֹם שֵׁנִי שֶׁאֵינוֹ אֶלָּא מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים אֵין צָרִיךְ לִתְקֹעַ, דְּסָפֵק דִּבְרֵי סוֹפְרִים לְהָקֵל: (ו) וְיִתְקַע תַּשְׁרַ״ת שָׁלֹשׁ פְּעָמִים וְכוּ׳. טַעַם לְסֵדֶר זֶה עַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן תק״ע סָעִיף א׳ וב׳: (ז) בְּצַד יָמִין. (יח) שֶׁל פִּיו, מְשׁוּם דִּכְתִיב (זכריה ג א) יְהוֹשֻׁעַ עוֹמֵד עַל יְמִינוֹ לְשָׂטְנוֹ׳: (ח) אִם אֶפְשָׁר לִתְקֹעַ בְּכָךְ. (יט) אֵין לְהַקְפִּיד, אַף אִם יַעֲמִידֵנוּ בְּצַד שְׂמֹאל וְגַם פִּי הַשּׁוֹפָר לְצַד שְׂמֹאל: (ט) וְכֵן יַהֲפֹךְ הַשּׁוֹפָר לְמַעְלָה וְכוּ׳. רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁטּוֹב שֶׁיַּהֲפֹךְ (כ) פִּי הַשּׁוֹפָר לְמַעְלָה וְלֹא לְצַדְדִין: ג (י) וְדֵי בַּבְּרָכָה וְכוּ׳. דַּהֲלֹא הָרִאשׁוֹן (כא) בֵּרַךְ לְהוֹצִיא בָּזֶה כָּל הַקָּהָל: (יא) וְהוּא שֶׁיִּהְיוּ שָׁם וְכוּ׳. דְּאִם לֹא הָיוּ שָׁם בְּאוֹתָהּ שָׁעָה (כב) צְרִיכִים לְבָרֵךְ לְעַצְמָן בְּלַחַשׁ קֹדֶם שֶׁיַּתְחִילוּ לִתְקֹעַ, (כג) אַף אִם כְּבָר יָצָא יְדֵי חוֹבָתוֹ תּוֹקֵעַ בְּלֹא בְּרָכָה כֵּיוָן שֶׁהַצִּבּוּר כְּבָר שָׁמְעוּ הַבְּרָכָה מִן הָרִאשׁוֹן: (יב) וְלֹא הָוֵי בְּרָכָה לְבַטָּלָה. כֵּיוָן שֶׁהַשֵּׁנִי (כד) יוֹצֵא בִּבְרָכָתוֹ: ד (יג) כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְבַּלְבֵּל. אֲבָל הָפְסֵק לֹא הָוֵי, (כה) דְּהוּא חָשׁוּב צָרְכָּהּ תְּפִלָּה, שֶׁאֵלּוּ הַתְּקִיעוֹת נִקְבְּעוּ עַל סֵדֶר הַבְּרָכוֹת: (יד) וְאִם הוּא מֻבְטָח וְכוּ׳. וְאִם אֵינוֹ מֻבְטָח וְלֹא אָמַר שֶׁיּוֹדֵעַ לִתְקֹעַ, (כו) יֵשׁ אוֹמְרִים דְּאֹפֶן זֶה לֹא יִתְקַע עַד אַחַר הַתְּפִלָּה, וְכָל שֶׁכֵּן כְּשֶׁכְּבָר יָצָא בִּתְקִיעוֹת דִּמְיֵשֵׁב. (כז) וְיֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁאִם שָׁם אַחֵר יוֹכֵל לִתְקֹעַ עַל סֵדֶר בְּרָכוֹת אַף עַל פִּי שֶׁאֵין מֻבְטָח, דְּיֵשׁ לוֹ לִבְטֹחַ שֶׁמִּן הַשָּׁמַיִם יְסַיְּעוּהוּ לַעֲשׂוֹת כַּהֲגֵן. וְאִם מִתְפַּלֵּל מִתּוֹךְ הַסִּדּוּר וְהַמַּחֲזוֹר לְכָלֵי עָלְמָא דִּינוֹ כְּמֻבְטָח: (טו) רַשַּׁאי לִתְקֹעַ. אֲפִלּוּ (כח) יֵשׁ שָׁם אַחֵר, דִּתְקִיעָה לֹא חָשִׁיב הָפְסֵק כְּלָל וְכַנַּ״ל: (טז) וְדַוְקָא וְכוּ׳. דְּשָׁם חִיישִׁינַן שֶׁיִּתְבַּלְבֵּל וְלֹא יוּכַל לַחֲזֹר לִתְפִלָּתוֹ: (יז) אוֹמְרִים לוֹ גְּמֹר. וּבִמְקוֹמוֹת שֶׁנָּהֲגוּ לְחַלֵּק וְלָתֵת תְּקִיעוֹת דְּמְיֵשֵׁב לְאֶחָד וְדִמְעֻמָּד לְאַחֵר, אוֹ לְחַלֵּק גַּם הַסְּדָרִים מַלְכִיּוֹת לְאֶחָד זִכְרוֹנוֹת לְאַחֵר וְכוּ׳, (כט) יַעֲשׂוּ כְּמִנְהָגָם. כִּי יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים הֵם וּמְחַבְּבִין הַמִּצְוֹת: (יח) לְהַקְרוֹת. הַמִּתְפַּלֵּל שַׁחֲרִית מַקְרֶא לְהַתּוֹקֵעַ, (ל) [ב]וּבְמָקוֹם שֶׁיֵּשׁ מוֹרֶה צֶדֶק הוּא מַקְרֶא. גַּם תְּקִיעָה רִאשׁוֹנָה (לא) יִקְרָא לְפָנָיו אַף עַל גַּב דְּלֹא

בְּאוּר הֲלָכָה

ב * וְטוֹב לִתְקֹעַ בְּצַד יָמִין. עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה. עוֹד שָׁמַעְתִּי בְּשֵׁם הַגְּאוֹן מַהֲרַ״ר מֵאִיר שְׁמָחָה הַכֹּהֵן טַעַם נָכוֹן, כִּי בְּשַׁ״ס רֹאשׁ הַשָּׁנָה דָּף ל״ד (ע״א) נִלְפְּלוּ לְהּ לִתְקִיעַת שׁוֹפָר מֵחֲצוֹצְרוֹת הַמִּלְחָמָה, וּבְקֶרֶן (שופטים ז (כ)) אֲצֶל מִלְחָמָה בִּגְדְעוֹן כְּתִיב וַיְחַזִּיקוּ בְיָד שְׂמֹאלָם בַּלַּפִּדִים וּבְיָד יְמִינָם הַשּׁוֹפָרוֹת לִתְקוֹעַ וְכוּ׳:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(יד) מַגֵּן אַבְרָהָם (סק״ג) וְשִׁאֲרֵי אַחֲרוֹנִים: (טו) וְדַוְקָא כְּשֶׁהֵם פְּחוֹת מֵעֲשָׂרָה, אֲבָל אִם הַשּׁוֹמְעִים עֲשָׂרָה אֲז אַף אִם יוֹדְעִים בְּעַצְמָם לְבָרֵךְ אֶחָד מְבָרֵךְ וְהַשְּׁאָר יוֹצְאִים שֶׁלֹּא לְחַלֵּק בֵּין צִבּוּר, דִּסְתָם צִבּוּר נַמְצְאוּ אֲנָשִׁים שֶׁאֵינָם בְּקִיאִים בְּטִיב בְּרָכוֹת [מַטֵּה אֶפְרַיִם (ס״ו)]: (טז) חַיֵּי אָדָם (כלל קמא ס״ז): (יז) מַגֵּן אַבְרָהָם (סק״ג): (יח) הָרִיבָ״שׁ (סי׳ רכא). וְעַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן ס״ז סָעִיף קָטָן א׳ בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה: (יט) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ד). וּמָגֵן אַבְרָהָם כָּתַב עוֹד טַעַם מִשּׁוּם דִּבְשְׂמֹאל הַתְּפִלִּין מְגֻנִּין. וְסַיֵּם וְאִם כֵּן אֲשֶׁר יָד יֵשׁ לִתְקֹעַ בִּימִין דִּידֵיהּ. וְלֹא הֶעְתַּקְתִּי בְּפִנִּים, דְּאֶפְשָׁר דְּלִטְעַם הָרִאשׁוֹן לֹא שַׁיָּךְ זֶה [וְקָרוֹב לוֹמַר שֶׁמִּפְּנֵי זֶה לֹא הֶעְתִּיק הַגְּרַ״ז (ס״ו) הַחִלּוּק דְּאַשֵּׁר], וְעוֹד דְּהַחֲמֵד מֹשֶׁה (סק״ג) כָּתַב דְּלְאוֹ דַּוְקָא שֶׁהַתְּפִלִּין שֶׁל יַד שֶׁל הַתּוֹקֵעַ מְגֻנָּה, אֶלָּא תְּפִלִּין דְּעָלְמָא מְגֻנִּים עַל מַדַּת שְׂמֹאל שֶׁהוּא הַדִּין וּלְפִיכָךְ אֵין חִלּוּק בֵּין אֲשֶׁר לְאַחֵר. וְכֵן נִרְאֶה מֵהַכְּפוּנוֹת. עַד כָּאן מִדְּבָרָיו: (יט) מֹשֶׁה אֶפְרַיִם (ס״ד). וּבְסִידּוּר עֲמוּדֵי שָׁמַיִם (שער הפנה עין זוכר ניצוץ ז אות ו) כָּתַב בְּדַרְכּוֹ כְּלָל אֵין לְהַקְפִּיד כָּל כָּךְ, אֶלָּא כָּל הֵיכִי דְּמִתְרְמֵי לֵיהּ וְנֵיחָא לֵיהּ לִתְקֹעַ בְּפִי לְמוּדוֹ טְפֵי מִצַּלַּי: (כ) מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ה), וְהֶעְתִּיקוֹ הַגְּרַ״ז (ס״ו) וְדֶרֶךְ הַחַיִּים (דין תקיעת שופר ס״ג) וְחַיֵּי אָדָם (שם ס״ו). וּבְשֵׁם הַלְּבוּשׁ (ס״ב) כָּתוּב שֶׁיִּגְבַּיהּ מְעַט פִּי הַשּׁוֹפָר לְמַעְלָה: ג (כא) פּוֹסְקִים: (כב) בֵּית יוֹסֵף (ד״ה ואם) וְשִׁאֲרֵי פּוֹסְקִים: (כג) אֲלִיָּה רַבָּה (ס״ק יב) וְשִׁאֲרֵי אַחֲרוֹנִים: (כד) בֵּית יוֹסֵף (ד״ה ומ״ש רבינו וברוכה). וְעַיֵּן שָׁם שֶׁכָּתַב דַּאֲפִלּוּ יָצָא הָרִאשׁוֹן וְהִלַּךְ לוֹ

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] בשו״ע הרב (ס״ה) לא הזכיר מנהג זה. ב] ובשו״ע הרב (ס״י) הביא רק את המנהג שהמתפלל שחרית מקריא סדר התקיעות.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah